

Cine poate folosi materialul?

- profesori
- bibliotecari
- formatori

Unde?

- la școală: clasele 2-6
- extracurricular
- la bibliotecă

Timp de lucru aproximativ

- 2 ore și 30 minute

Elevii învață că și în mediul online pot întâlni uneori copii care se poartă urât. Vor defini *bullying*-ul și vor afla ce înseamnă hărțuirea online (*cyberbullying*) și ce pot face când se confruntă cu astfel de situații.

Pornind de la scenariul unui comportament online negativ, elevii vor discuta despre ce înseamnă să fii hărțuit online, cum îi poate afecta și cum pot reacționa când cineva este intimidat online. Vor folosi apoi cunoștințele dobândite pentru a realiza un afiș de informare despre cyberbullying.

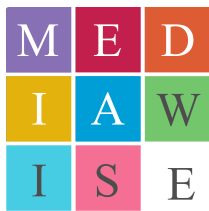
În final, vor afla că este important să vorbească cu un adult atunci când se confruntă cu situații dificile în mediul online.

Obiective de învățare

- elevii vor învăța să identifice comportamente de cyberbullying;
- vor afla cum pot reacționa în situații de hărțuire online;
- vor ști că este important să vorbească cu un adult de încredere când au de-a face cu astfel de situații.

Pregătire și materiale necesare

- Alege două mere pentru exercițiul de captare a atenției.
- Copiază **Fișa pentru elevi- CYBERBULLYING** pentru fiecare elev.
- Citește și alege un text din **Fișa pentru profesori: Scenarii de cyberbullying** ca să-l prezinți elevilor.

Cuprins

Partea I: Bullying

- Exercițiu de captare a atenției
- Discuție despre bullying

Partea a II-a: Cyberbullying

- Ce este cyberbullying (hărțuirea online)?
- Cum poți reacționa în situații de hărțuire online?
- Evaluare

Fișe:

- **Fișa pentru elevi– CYBERBULLYING**
  - **Fișa pentru profesori: Scenarii de cyberbullying**
-

PARTEA I: BULLYING

Exercițiu de captare a atenției (30 min)

Preluat de la [Rosie Dutton, Relax Kids Tamworth, Birmingham.](#)

Alege două mere care arată asemănător.

Lovește unul dintre ele de mai multe ori, însă ai grijă să nu i se observe *vânățăile* la exterior. Copiii nu trebuie să știe de la început că mărul a fost lovit. Arată-le cele două mere și roagă-i să le descrie. Ar trebui să observe că ambele mere arată bine și par bune de consumat.

Arată-le mărul lovit și spune-le copiilor că nu îți place deloc, că ți se pare dezgustător, că are o culoare oribilă, că are codița prea scurtă etc. Plimbă mărul pe la fiecare elev în parte și roagă-l să îți spună lucruri urâte. Apoi arată-le al doilea măr (cel nelovit) și spune-le să îți spună numai lucruri pozitive: ce culoare frumoasă ai, ce bine arăți, pari foarte gustos etc.

Merele arată în continuare la fel la exterior, dar când le vei tăia, copiii vor putea observa că mărul cu care au vorbit urât are stricăciuni. Ca în cazul acestui măr și oamenii pot fi răniți în interior când le adresăm cuvinte urâte. Aceste răni nu se văd în exterior, însă ele există. Le poți explica apoi cum ai lovit intenționat mărul ca să crezi acest efect.

O persoană cu care ne purtăm urât se va simți rănită, însă nu o va arăta întotdeauna. La fel cum nici stricăciunile mărului nu se văd din exterior. Dar insultele și mesajele negative lasă urme în interior.

Discuție despre bullying (1 oră)

Este important ca elevii să aibă noțiuni generale despre *bullying*, ca apoi să poată înțelege cum se manifestă hărțuirea în mediul online. Încurajați elevii să vă spună ce știu despre *bullying* cu ajutorul următoarelor întrebări:

- **Ce înseamnă bullying?**

Bullying este un termen preluat ca atare din limba engleză. Este posibil ca elevii să nu fi auzit de el sau să nu asocieze acest tip de comportament cu termenul exact de "*bullying*".

Puteți începe prin a scrie termenul pe tablă și a-i întreba pe copii dacă au mai auzit cuvântul. În cazul în care nu le este familiar, le puteți spune pe scurt ce presupune *bullying*-ul și să îi întrebați dacă recunosc acest tip de comportament. Le puteți introduce și alți termeni din limba română (*intimidare – a intimida, hărțuire – a hărțui*), însă este important să cunoască termenul uzual de *bullying*.

O posibilă explicație simplificată pentru elevi:

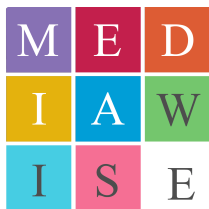
Bullying este atunci când unul sau mai mulți elevi spun sau fac în mod repetat lucruri supărătoare sau deranjante/dureroase/neplăcute unui alt coleg, de exemplu: îl necăjesc, râd de el într-un mod care nu-i place; îl lovesc sau îl împing; îl exclud intenționat din jocuri sau alte activități.

Pentru profesori:

Bullying-ul a fost definit ca o formă de agresiune fizică sau emoțională, care este (a) **intenționată**, (b) **repetitivă** și (c) implică un **dezechilibru de forțe** între agresor și victimă.

- **De ce se poartă unii copii astfel cu colegii lor?**

Ascultă răspunsurile elevilor și completează după cum este necesar. De multe ori nu există un motiv real pentru bullying. Uneori, ne dorim pur și simplu să ieșim în evidență în fața celorlalți colegi. Poate vrem să părem mai amuzanți, mai puternici, mai buni decât ceilalți și facem glume pe seama unui coleg pentru a câștiga respectul prietenilor. Alteori, ne poate deranja că cineva arată sau se poartă diferit de cum

suntem noi obișnuiți. Însă trebuie să ținem minte că nu este rău să fii diferit. Dacă cineva este altfel decât noi, nu înseamnă că este mai prejos sau că nu merită respectul nostru.

De obicei, copii care sunt victime ale bullying-ului au următoarele caracteristici:

- supraponderali sau subponderali,
- au abilități sociale scăzute,
- au dizabilități fizice sau psihice,
- sunt de rasă, naționalitate, etnie sau religie diferită
- au statut social diferit
- au puțini prieteni sau nu au prieteni,
- sunt mai scunzi sau mai înalți,
- au slabe abilități sportive,
- sunt inteligenți, talentați,
- sunt persoane noi într-un grup,
- au părinți divorțați
- sunt pur și simplu „diferiți” de ceilalți.

Niciuna din aceste caracteristici nu este ceva negativ și nu îndreptățește pe nimeni să se poarte urât cu altcineva!

- ***Cum se simte o victimă a bullying-ului?***

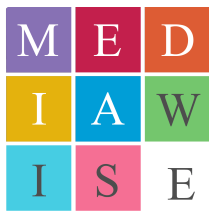
Completează răspunsurile elevilor cu următoarele sentimente:

- rănită
- furioasă
- tristă
- speriată
- umilită
- izolată

- ***Ce poți face când ești intimidat? Dar când vezi că alt coleg este intimidat?***

Dacă ești intimidat sau vezi că un alt coleg trece printr-o astfel de situație, vorbește cu un adult în care poți avea încredere.

PARTEA A II-A: CYBERBULLYING

Cyberbullying este o agresiune **intenționată, repetitivă**, care are loc prin **mijlocirea unei tehnologii**, cum ar fi internetul sau telefonul mobil.

EXPLICĂ-le elevilor că vor învăța despre un nou tip de *bullying*, care are loc pe Internet: **hărțuirea online** sau **cyberbullying**.

Ce este cyberbullying? (30 minute)

Concepte cheie:

online: conectat la Internet

cyberbullying: acțiuni online prin care una sau mai multe persoane încearcă în mod repetat să nerveze, să supere, să umilească sau să sperie pe altcineva.

DISCUTAȚI faptul că unii copii nu sunt online aproape deloc, fie pentru că nu au acordul familiei sau pur și simplu pentru că nu le place. Alți copii intră pe Internet pentru diverse activități.

ÎNTREABĂ: Ce faceți online? Ce v-ar plăcea să faceți online?

Elevii pot spune că trimit mesaje, e-mailuri sau că se joacă.

SPUNE-le elevilor că mediul online este accesat, de obicei, pentru lucruri interesante sau distractive. Însă uneori oamenii pot fi răi unii cu alții în mod intenționat.

DEFINEȘTE conceptul-cheie **cyberbullying**.

ÎNTREABĂ: Cum poate cineva să hărțuiască online? Răspunsuri posibile: poți să trimiți mesaje urâte, poți lăsa comentarii jignitoare.

SUBLINIAZĂ faptul că atunci când copiii sunt răi unii cu alții online - chiar dacă se întâmplă doar o singură dată - este greșit. Când copii fac ceva online cu intenția de a răni, a speria sau a umili, ei iau parte la fenomenul de cyberbullying.

OFERĂ elevilor exemple de hărțuire online:

- să trimiți e-mailuri sau mesaje rău-voitoare
- să postezi lucruri urâte despre cineva pe un website
- să râzi de cineva într-un forum online
- să intri în contul său pe telefonul cuiva și să modifici informații, să transmiți mesaje în numele celui copil.

ÎNTREABĂ:

Ai fost vreodată martor la cyberbullying? Ce s-a întâmplat? Răspunsurile vor varia. Amintește-le elevilor să povestească ce s-a întâmplat fără să dea nume.

I Am A Witness este o campanie care încurajează copiii să nu rămână pasivi când sunt martorii unor acte de cyberbullying. Prin intermediul unui **emoji** care poate fi descărcat pe telefon, copiii pot lua atitudine când văd că cineva agresează online și își arată susținerea față de victimă. Urmărește **clipul de la [The Ad Council](#)** pentru a vedea cum funcționează.

Cum poți reacționa în situații de hărțuire online (40 minute)

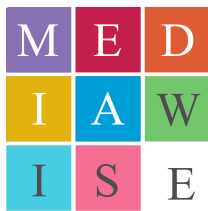
ÎMPARTE fiecărui copil **Fișa pentru Elevi - Cyberbullying**

PREZINTĂ elevilor un scenariu la alegere din **Fișa 2 pentru profesori: Scenarii de cyberbullying și răspundeți împreună la ÎNTREBĂRI.**

Folosiți împreună cu elevii regulile din Fișa 1 în situația din scenariul ales.

De exemplu, pentru scenariul 1:

- Ioana ar trebui să ia o pauză de la joc și să vorbească cu un adult despre ce s-a întâmplat. Ar trebui să revină în joc doar dacă ea și persoana adultă consideră că situația s-a rezolvat.
- Un adult o poate sfătui să își schimbe parola și să o păstreze doar pentru ea.
- Dacă Ioana și Mihai sunt prieteni buni, Ioana ar putea să-i spună lui Mihai cum s-a simțit în urma acțiunilor lui.
- Dacă Mihai continuă să o necăjească online, ea ar trebui să se joace cu alți copii care nu iau parte la cyberbullying.
- Împreună cu persoana adultă, Ioana ar putea verifica setările de confidențialitate din joc, pentru a vedea dacă există opțiuni pentru a bloca anumiți utilizatori.

EVALUARE (10 minute)

Folosiți următoarele întrebări pentru a verifica dacă elevii au înțeles subiectul:

Ce este cyberbullying? Cum îi face pe oameni să se simtă?	Orice comportament online care îi face pe ceilalți să se simtă triști, speriați, furioși sau supărați.
Care sunt cele cinci reguli pentru a face față unei situații de cyberbullying?	Regulile din Fișa pentru elevi - Cyberbullying .
Care e cea mai importantă regulă atunci când cineva te hărțuiește online?	Cel mai important este să vorbească cu un adult de încredere despre ce se întâmplă.

Scurt test de final pentru lecțiile Bullying și Cyberbullying pe care îl puteți face împreună cu elevii: <https://prezi.com/iqymohvtt0ot/copy-of-road-to-fight-cyberbullying/>

RESURSE

Lecție adaptată după materialul [Screen Out the Mean](#), commonsensemedia.org

Alte resurse folosite:

- [Rosie Dutton, Relax Kids Tamworth](#), Birmingham.
- [BULLYING](#), material de informare online, Poliția Română.
- The Ad Council, [I Am A Witness](#)
- Sandra Labian Gallardo, Online Bullying (Cyberbully), proiect de lecție pentru examenul final la disciplina Educație, Comunicare și Media, Pedagogie, Anul III, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, București, 2017.
- Velicu, A., Mascheroni, G. și Ólafsson, K. (2014). Riscuri și oportunități în folosirea internetului mobil de către copiii din România. [Raportul proiectului](#) Net Children Go Mobile. București: Ars Docendi.